

NEWSLETTER PRAWNY – 15 LISTOPADA 2013 R.

ORZECZNICTWO SN

Pracodawca ma prawo do doboru pracowników do wykonywania poszczególnych zadań w procesie pracy. Służy temu m.in. konstrukcja umowy na okres próbny, której głównym celem jest sprawdzenie umiejętności danego pracownika do wykonywania pracy na danym stanowisku. Jak wskazuje sama nazwa umowy, ma ona charakter pewnego rodzaju testu czy pracownik rzeczywiście sprawdzi się na konkretnym stanowisku.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 września 2013 r., sygn. akt II PK 358/12 rozpatrywał sprawę pracownicy, która była zatrudniona w firmie na początku na podstawie umowy o pracę na okres próbny a później na czas określony. Pracodawca nie był zadowolony z pracy pracownika więc umowa o pracę rozwiązała się z upływem czasu na jaki była zawarta. Po miesiącu przerwy w zatrudnieniu pracownica ponownie została zatrudniona przez tego samego pracodawcę. Zatrudnienie dotyczyło innego stanowiska z innym zakresem czynności, ale ponownie na podstawie umowy o pracę na okres próbny. Ostatecznie stosunek pracy ustał również po nawiązaniu tego drugiego stosunku pracy.

Wskutek powyższego pracownica wniosła pozew do sądu, w którym domagała się dopuszczenia do pracy w firmie oraz zasądzenia wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy. Pracownica podnosiła, iż w rzeczywistości łączyła ją z pracodawcą umowa na czas nieokreślony.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej i Sądu drugiej instancji było niekorzystne dla pracownika. Zarówno Sąd Rejonowy, jak i Sąd Okręgowy uznały, iż dopuszczalne było zawarcie drugiej umowy na okres próbny. Sądy w swoich uzasadnieniach podkreśliły, iż „pracodawca, wobec poprzednich zastrzeżeń do pracy powódki, miał prawo sprawdzić jej przydatność do wykonywania innych obowiązków”. Nie ma zatem podstaw do stwierdzenia, że zawarcie drugiej umowy na okres próbny naruszało prawo lub zmierzało do jego obejścia.

W konsekwencji pełnomocnik pracownicy wniósł skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku zwrócił uwagę na fakt, iż z art. 25 § 2 k.p. nie wynika wprost, czy te same strony mogą zawrzeć tylko jedną umowę na okres próbny, czy też może je łączyć więcej umów tego rodzaju. Jednak pomimo szeregu wątpliwości w tym zakresie, w ocenie Sądu Najwyższego, „bardziej przekonujące jest stanowisko, że umowa ma sprawdzać przygotowanie pracownika do wykonywania pracy określonego rodzaju”. Po rozpatrzeniu sprawy Sąd Najwyższy oddalił skargę kasacyjną.

Podsumowując, jeśli pracodawca ponownie zatrudnia pracownika i powierza pracownikowi inne zadania od tych, które wykonywał wcześniej na podstawie umowy na

czas określony nie ma przeszkód prawnych aby ponownie zatrudnić pracownika na podstawie umowy na okres próbny.¹

ORZECZNICTWO NSA

Jeśli na budynku przylegającym do granicy pasa drogowego zamontowana jest reklama w taki sposób, że jej powierzchnia wchodzi w przestrzeń powietrzną nad pasem drogowym, to zgodnie z określoną w art. 4 pkt 1 ustawy o drogach publicznych definicją ustawową pasa drogowego, reklama ta jest obiektem zajmującym pas drogowy. Umieszczenie takiego obiektu, jako zajęcie pasa drogowego pod reklamę wymaga zezwolenia właściwego zarządcy drogi.

Stan faktyczny: Gmina nałożyła na spółkę karę pieniężną za zajęcie pasa drogowego, poprzez umieszczenie reklamy na siatce ochronnej rusztowania podwieszzonego na elewacji budynku, bez zezwolenia.²

ZMIANY W PRAWIE

Prezydent podpisał nowelizację ustawy o wydawaniu Monitora Sądowego i Gospodarczego. Po jej wejściu w życie przedsiębiorcy nie będą musieli gromadzić numerów MSiG, w których ukazały się ich ogłoszenia.

Nowelizacja dotycząca wydawania Monitora Sądowego i Gospodarczego uchyla przepis nakładający na przedsiębiorcę obowiązek przechowywania w lokalu swojej siedziby numerów Monitora Sądowego i Gospodarczego, w których publikowane były ogłoszenia tego przedsiębiorcy. Taki zapis stał się zbędny ze względu na wprowadzenie obowiązku publikowania Monitora w internecie (od 1 lipca 2012 r. publikowane są tam wszystkie numery).

Ponadto, w związku z tym, że aktualnie przedsiębiorcy wpisywani są do Krajowego Rejestru Sądowego, konieczna jest także zmiana redakcyjna w ustawie. Nowy przepis ma stanowić, że w Monitorze Sądowym i Gospodarczym będą ogłaszane wszystkie wpisy do Krajowego Rejestru Sądowego, chyba że ustawa stanowi inaczej. Obecne przepisy mówią o wpisach do rejestru handlowego.³

¹ Źródło: Małgorzata Skibińska,
http://www.kancelaria.lex.pl/newsletter?lex=1&action=showNews&idn=67174&k=10&utm_source=SARE&utm_medium=email&utm_campaign=NRP12112013.

² Wyrok NSA z 15 maja 2013 r., sygn. akt II GSK 300/12, Opublikowano: www.samorzad.LEX.pl, stan z dnia 14 listopada 2013 r.

³ Źródło: Monika Sewastianowicz,
http://www.kancelaria.lex.pl/newsletter?lex=1&action=showNews&idn=67165&k=10&utm_source=SARE&utm_medium=email&utm_campaign=NRP12112013.

PROJEKTY ZMIAN W PRAWIE

Pełnomocnik, który wniesie pismo przez Internet, otrzyma informację zwrotną tą samą drogą - doręczenia w postępowaniach, w których pisma wnoszone są przez system teleinformatyczny, będą dokonywane w formie elektronicznej.

Takie zmiany wprowadzić ma nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego, przygotowana przez resort sprawiedliwości (projekt dostępny jest na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji).

Gdy profesjonalista (radca prawny, adwokat, rzecznik patentowy, radca Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa) złoży pismo procesowe przez Internet, nie będzie mógł zrezygnować z doręczeń elektronicznych. W pozostałych przypadkach będzie to możliwe nawet w postępowaniach wszczynanych za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

Po zmianach profesjonalistom, którzy wnieśli pismo za pomocą systemu teleinformatycznego, nie będzie trzeba również bezpośrednio doręczać pism procesowych. Momentem doręczenia, będzie chwila wskazana w potwierdzeniu odbioru korespondencji (chwila "wejścia" na konto użytkownika). W razie braku potwierdzenia odbioru, doręczenie elektroniczne będzie uznawane za skuteczne z upływem czternastu dni od daty umieszczenia pisma w systemie. Projekt zakłada również odejście od tradycyjnej zwrotki. Taki sam status mają mieć dane informatyczne w systemie operatora pocztowego albo dokument uzyskany z tego systemu.⁴

CIEKAWOSTKI & INNE

- **Każdy wstępny powinien mieć możliwość reprezentowania strony przed sądami cywilnymi i administracyjnymi - uważa rzecznik praw obywatelskich. Chce, by stosowne zmiany znalazły się w przepisach regulujących procedury sądowe.**

W tej sprawie RPO interweniowała już w 2012 r. Minister sprawiedliwości zgodził się z jej argumentacją i potwierdził, że nie ma żadnych racjonalnych przesłanek do ograniczenia kręgu wstępnych strony uprawnionych do występowania przed sądem jako jej zastępcy procesowy (obecnie mogą być nimi tylko rodzice). Jak zapewnił, stosowne zmiany zostaną uwzględnione w nowelizacji Kodeksu postępowania cywilnego.⁵

- **Kilkugodzinne zatrzymanie osoby na lotnisku dla celów kontroli bezpieczeństwa nie stanowiło naruszenia prawa do wolności i bezpieczeństwa - uznał Europejski Trybunał Praw Człowieka w decyzji opublikowanej 7 listopada br.**

⁴ Źródło: Monika Sewastianowicz,
http://www.kancelaria.lex.pl/newsletter?lex=1&action=showNews&idn=66756&k=10&utm_source=SARE&utm_medium=email&utm_campaign=NRP29102013.

⁵ Źródło: Monika Sewastianowicz,
http://www.kancelaria.lex.pl/newsletter?lex=1&action=showNews&idn=66758&k=10&utm_source=SARE&utm_medium=email&utm_campaign=NRP29102013.

Skarga została wniesiona do Trybunału przez obywatela Azerbejdżanu, który podczas kontroli paszportowej został zatrzymany przez straż graniczną na lotnisku w Baku, ponieważ jego nazwisko widniało w bazie osób poszukiwanych przez azerbejdżańską policję. Skarżącemu uniemożliwiono wylot z kraju i do czasu wyjaśnienia całej sytuacji zatrzymano go w zamkniętym pomieszczeniu na kilka godzin (zgodnie z oświadczeniem skarżącego na 4 godziny, zgodnie z oświadczeniem władz na 2 godziny). Kiedy okazało się, iż zaszła pomyłka administracyjna, skarżący został natychmiast zwolniony. Skarżący twierdził, iż zatrzymanie naruszyło jego prawo do wolności i bezpieczeństwa, chronione w art. 5 ust. 1 Konwencji o prawach człowieka.

Trybunał nie przychylił się do tej argumentacji i nie stwierdził naruszenia praw podstawowych skarżącego. Trybunał podkreślił przede wszystkim znaczenie kontekstu, w jakim zatrzymanie ma miejsce, oraz faktu, iż **we współczesnych społeczeństwach obywatele muszą być przygotowani na akceptację określonych ograniczeń wolności osobistej w interesie powszechnym. Interes taki bez wątplenia jest realizowany w kontekście ochrony bezpieczeństwa transportu lotniczego i bezpieczeństwa portów lotniczych. Zgodnie z ustaloną linią orzeczniczą Trybunału sytuacja, w której pasażer zostaje zatrzymany na lotnisku przez służby graniczne ze względów bezpieczeństwa, a czas zatrzymania nie przekracza czasu ściśle koniecznego dla przeprowadzenia procedury wyjaśniającej wszelkie wątpliwości w tej mierze - nie budzi wątpliwości w świetle art. 5 ust. 1 Konwencji.**

No dobrze, ale co z lotem, który skarżącemu przepadł? Co z niedogodnościami, na które został narażony, koniecznością zmiany planów podróży i poniesienia kosztu kolejnego biletu lotniczego? Trzeba w tym miejscu wskazać - być może nieco cynicznie - iż **kwestie te nie są i nie powinny być przedmiotem sprawy rozstrzyganej przed sądem międzynarodowym, a skarżący może wnieść o odszkodowanie do sądu krajowego.** Trybunał w Strasburgu wypowiedział się tutaj jedynie o zasadności ograniczenia podstawowego prawa do wolności osobistej. Konkluzja stąd płynie jedna: **nadrzędne względy bezpieczeństwa ruchu lotniczego uzasadniają nawet daleko idące ograniczenia wolności osobistej. Służby graniczne mogą zatrzymać pasażera, nawet jeżeli pasażer utraci swój lot, pod warunkiem, iż za zatrzymaniem przemawiają konkretne i zasadne powody oraz nie przeciąga się ono poza czas konieczny dla wyjaśnienia danej sytuacji. Pasażerowie z kolei muszą być przygotowani na takie niedogodności i pamiętać, że bezpieczeństwo na lotnisku jest najważniejsze.**⁶

- **Po dostosowaniu kar - wymierzonych m.in. pijanym rowerzystom i drobnym złodziejom - do łagodniejszych przepisów, które w sobotę 9 listopada br. weszły w**

⁶ Źródło: Tak wynika z decyzji Trybunału z 15 października 2013 r. w sprawie nr 26291/06, Gahramanov przeciwko Azerbejdżanowi., Katarzyna Warecka, http://www.kancelaria.lex.pl/newsletter?lex=1&action=showNews&idn=67172&k=10&utm_source=SARE&utm_medium=email&utm_campaign=NRP12112013.

życie, więzienia w kraju opuścili 1464 osoby - poinformował we wtorek resort sprawiedliwości.

Według informacji Ministerstwa Sprawiedliwości spośród zwolnionych najliczniejszą grupę - 1069 osób - stanowili skazani za prowadzenie w stanie nietrzeźwości "pojazdu innego niż mechaniczny", czyli najczęściej pijani rowerzyści.

Kolejne 331 osób zwolnionych odbywało kary za kradzieże, bądź przywłaszczenie cudzej rzeczy; 47 zwolnionych skazanych było za zniszczenie lub uszkodzenie mienia; 14 za umyślne lub nieumyślne paserstwo, a 3 za wyrąb lub zabór drzewa z lasu. Ponadto kolejne 262 osoby zwolniono po zmianie przepisów z dozoru elektronicznego.

Zwolnienie tej grupy skazanych z więzień było spowodowane dostosowaniem kar po wejściu w życie 9 listopada części przepisów z dużej nowelizacji Kodeksu postępowania karnego oraz innych ustaw, w tym Kodeksu wykroczeń. Na ich mocy niektóre czyny będące wcześniej przestępstwami stały się wykroczeniami.

Do Kodeksu wykroczeń przeniesiono np. odpowiedzialność za prowadzenie w stanie nietrzeźwości pojazdu innego niż mechaniczny. W życie weszła też zmiana progu, od którego kradzież z wykroczenia staje się przestępstwem. W nowelizacji zapisano, by była to jedna czwarta minimalnego wynagrodzenia (dziś - 400 zł), a nie 250 zł, jak było do soboty.

Zmiany spowodowały, że sądy musiały dokonać przeglądu akt tysięcy spraw, dostosować orzeczone wcześniej kary wobec tych kategorii skazanych i - tam, gdzie to konieczne - zmienić je na łagodniejsze, czyli np. zwolnić niektóre osoby z więzień. Dostosowanie orzeczonych wcześniej kar do nowych przepisów było obowiązkowe, gdyż zgodnie z Kodeksem karnym, jeśli "według nowej ustawy czyn objęty wyrokiem zagrożony jest karą, której górna granica jest niższa od kary orzeczonej, wymierzoną karę obniża się" do górnej granicy kary z nowej ustawy. Z kolei jeżeli według nowej ustawy czyn objęty wyrokiem nie jest już zagrożony karą więzienia, to karę tę zamienia się na grzywnę lub ograniczenie wolności.⁷

- **Resort pracy i polityki społecznej przychylnie odniósł się do propozycji wprowadzenia regionalnych stawek płacy minimalnej. Jeżeli koncepcja zostanie wprowadzona w życie, wysokość wynagrodzenia minimalnego zostałaby podniesiona m.in. na Mazowszu i Śląsku. Do zmian może dojść najwcześniej w 2015 r.**

Z ostatnich wypowiedzi ministra pracy Władysława Kosiniaka-Kamysza wynika, że resort zamierza wprowadzić nowy system regionalnych i branżowych stawek płacy minimalnej. Stawki te nie będą mogły być niższe od bazowego minimalnego wynagrodzenia, ustalanego dla całej Polski.⁸

⁷ Źródło: Marcin Jabłoński, <http://www.kancelaria.lex.pl/czytaj/-/artykul/wiezienia-opuscilo-ok-1-5-tys-rowerzystow-i-drobnych-zlodziei>.

⁸ Źródło: http://www.podatki.biz/artykuly/wynagrodzenie-minimalne-bedzie-zroznicowane-regionalnie_16_22530.htm.